

9-րդ դասարանի ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2023

ԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 5

ՔՆՆԱՍԵՆՅԱԿԻ ՀԱՄԱՐԸ

ՆՍՏԱՐԱՆԻ ՀԱՄԱՐԸ

Միտելի՛ աշակերտ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության:

Ուշադիր կարդացե՛ք յուրաքանչյուր առաջադրանք: Եթե չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող եք դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը կարող եք օգտագործել սևագրության համար:

Մաղթում ենք հաջողություն

1

Մնկերի վերաբերյալ ո՞ր պնդումն է ճիշտ:

- 1) ունեն քլորոֆիլ
- 2) ունեն սահմանափակ աճ
- 3) արտազատում են միզանյութ
- 4) ավտոտրոֆ օրգանիզմներ են

2

Ի՞նչն է բնորոշ երկշաքիլավորների մեծամասնությանը:

- 1) առանցքային արմատային համակարգը
- 2) տերևների աղեղնաջիղ ջղավորությունը
- 3) սերմնամաշկի դժվար անջատումը
- 4) էնդոսպերմում պաշարանյութերի կուտակումը

3

Սպիտակ պլանարիայի օրգանիզմից ինչպե՞ս են հեռանում սննդի չմարսված մնացորդները:

- 1) հետանցքով
- 2) բերանային անցքով
- 3) արտազատող անցքով
- 4) կծկուն վակուոլով

4

Ինչը՞ բնորոշ չէ ոսկրային ձկներին:

- 1) կողագծի միջոցով ընկալում են ջրի տատանումները
- 2) արյունատար համակարգը փակ է
- 3) մարմինը կազմված է գլխից, իրանից և պոչից
- 4) շնչում են թոքերով

5

Ոչ լրիվ միջնապատով եռախորշ սիրտը էվոլյուցիայի ընթացքում ո՞ր կենդանիների օրգանիզմում է ձևավորվել:

- 1) թռչունների
- 2) կաթնասունների
- 3) սակավախոզանների
- 4) սողունների

6

Ի՞նչ հաջորդականությամբ են դասավորված կաթնասունների մարսողական համակարգի բաժինները:

- 1) բերան, ստամոքս, կերակրափող, բարակ աղի, ուղիղ աղի, հաստ աղի
- 2) կլան, կերակրափող, ստամոքս, հաստ աղի, բարակ աղի, ուղիղ աղի
- 3) բերան, կերակրափող, կլան, ստամոքս, բարակ աղի, հաստ աղի, ուղիղ աղի
- 4) բերան, կլան, կերակրափող, ստամոքս, բարակ աղի, հաստ աղի, ուղիղ աղի

7

Մարդու ո՞ր հիվանդությունն է առաջանում վահանաձև գեղձի հորմոնի գերարտադրության հետևանքով:

- 1) լորձայտուց
- 2) բազեդովյան
- 3) թզուկություն
- 4) գաճաճություն (կրետինիզմ)

8

Որտե՞ղ է տեղի ունենում տեսողական զգայնության վերջնական ձևավորումը:

- 1) անոթաթաղանթում
- 2) ապակենման մարմնում
- 3) ակնազնդի լուսաթափանցիկ եղջերաթաղանթում
- 4) մեծ կիսագնդերի կեղևի տեսողական բլթում

9

Նշվածներից ո՞րն է մարդու ստորին ազատ վերջույթների կմախքի ոսկրերից:

- 1) բազուկոսկր
- 2) սրունքոսկր
- 3) կոնքոսկր
- 4) ճաճանչոսկր

10

Ի՞նչ է կատարվում ներշնչման ժամանակ մարդու օրգանիզմում:

- 1) միջկողային մկանների թուլացում
- 2) ստոծանու մկանների թուլացում
- 3) կրծքավանդակի խոռոչի ծավալի փոքրացում
- 4) միջկողային մկանների կծկում

11

Ի՞նչ ատամներ են տեղակայված մարդու յուրաքանչյուր ծնոտում:

- 1) 4 կտրիչներ, 2 ժանիքներ, 4 փոքր և 6 մեծ աղորիքներ
- 2) 2 կտրիչներ, 4 ժանիքներ, 2 փոքր և 6 մեծ աղորիքներ
- 3) 4 կտրիչներ, 1 ժանիք, 4 փոքր և 8 մեծ աղորիքներ
- 4) 2 կտրիչներ, 2 ժանիքներ, 6 փոքր և 4 մեծ աղորիքներ

12 Ի՞նչ հիվանդություն է առաջանում A վիտամինի թերվիտամինոզից:

- 1) հավկուրություն
- 2) ցինգա
- 3) բերի-բերի
- 4) ռախիտ

13 Մարդու մաշկում ո՞ր ընկալիչները կան:

- 1) շոշափական
- 2) գունազգաց
- 3) լսողական
- 4) հոտազգաց

14 Սովորաբար ի՞նչ չի պարունակում առողջ մարդու երկրորդային մեզը:

- 1) միզանյութ
- 2) սպիտակուց
- 3) միզաթթու
- 4) ջուր

15 Ո՞ր օրգանոիդի առկայությունն է բնորոշ և՛ էուկարիոտներին, և՛ պրոկարիոտներին:

- 1) ռիբոսոմի
- 2) միտոքոնդրիումի
- 3) Գոլջիի ապարատի
- 4) էնդոպլազմային ցանցի

16 Ո՞ր շարքում նշված նյութերն են առաջանում ֆոտոսինթեզի մթնային փուլում:

- 1) մոլեկուլային թթվածին, ԱԵՖ, ատոմային ջրածին
- 2) ածխաջրեր
- 3) մոլեկուլային թթվածին, ԱԵՖ
- 4) ատոմային ջրածին, ԱԵՖ

17 Ո՞ր նյութերի սինթեզն է բնորոշ ողորկ էնդոպլազմային ցանցին:

- 1) ԱԵՖ-ի և նուկլեինաթթուների
- 2) ածխաջրերի և լիպիդների
- 3) սպիտակուցների
- 4) նուկլեինաթթուների

18 Ի՞նչ է տեղի ունենում միտոզի անաֆազում:

- 1) քրոմատիդների տարամիտում դեպի բջջի բևեռները
- 2) կորիզաթաղանթի լուծում
- 3) քրոմոսոմների դասավորում ցիտոպլազմի հասարակածում
- 4) ցենտրիոլների իրարից հեռացում

19 Փուլերի ո՞ր հաջորդականությունն է բնորոշ կենդանիների թերի կերպարանափոխությանը ուղեկցվող զարգացմանը:

- 1) ձու - հասուն կենդանի - հարսնյակ
- 2) ձու - թրթուր - հասուն կենդանի
- 3) ձու - թրթուր - հարսնյակ - հասուն կենդանի
- 4) ձու - հարսնյակ- թրթուր - հասուն կենդանի

20 Ի՞նչ է գենոտիպը:

- 1) օրգանիզմի արտաքին հատկանիշների ամբողջությունն է
- 2) օրգանիզմի գենների ամբողջությունն է
- 3) օրգանիզմի քրոմոսոմների հապլոիդ հավաքակազմի գենների ամբողջությունն է
- 4) պոպուլյացիայի ներքին հատկանիշների և գենների ամբողջությունն է

21 Ո՞րն է կոնսումենտ:

- 1) քենոսինթեզող բակտերիան
- 2) կապտականաչ ջրիմուռը
- 3) մակաբույժ որդը
- 4) կանաչ բույսը

22 Ո՞րն է կենսածին էկոլոգիական գործոն:

- 1) քամին
- 2) գիշատչությունը
- 3) միջավայրի թթվայնությունը
- 4) միջավայրի խոնավությունը

23 Ո՞ր օրգանիզմներն են տիֆ և ժանտախտ հիվանդությունների հարուցիչները:

Պատասխան՝ _____

24 Ո՞րն է նյարդային համակարգի կառուցվածքային և գործառական միավորը:

Պատասխան՝ _____

25 Մարդու օրգանիզմում որտե՞ղ է արտադրվում լեդին:

Պատասխան՝ _____

26 Արյան ո՞ր խումբն ունեցող մարդիկ են համարվում համընդհանուր (ունիվերսալ) դոնորներ:

Պատասխան՝ _____

27 Ո՞ր մուտացիայի դեպքում է մեկ գենի սահմաններում կատարվում մեկ կամ մի քանի նուկլեոտիդների փոխարինում:

Պատասխան՝ _____

28 Ըստ Մենդելի առաջին օրենքի ի՞նչ գույն կունենան դեղին (հոմոզիգոտ) և կանաչ սերմերով ոլոռների խաչասերման արդյունքում ստացված հիբրիդների առաջին սերնդի բույսերի սերմերը:

Պատասխան՝ _____

29 Որոշ բույսերի ծաղիկների մասերը խիստ հարմարված են փոշոտող միջատների չափերին: Սա բնական ընտրության ո՞ր ձևի ազդեցության արդյունք է:

Պատասխան՝ _____

30 Ո՞ր էվոլյուցիոն փոփոխություններն են օրգանիզմները տանում դեպի կազմավորվածության ընդհանուր վերելք, բարդացնում նրանց կառուցվածքը, բարձրացնում կենսագործունեության ուժգնությունը:

Պատասխան՝ _____

31

Տրված 4 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել «Ճիշտ է», «Միսալ է», «Չգիտեմ» տարբերակներից որևէ մեկը:

1. սպիտակուցները բջջում կատարում են փոխադրական գործառույթ
2. սպիտակուցների մոնոմերները ամինաթթուներն են
3. օսլան, գլիկոգենը միաշաքարներ են
4. ճարպերը կարող են լինել ջրի աղբյուր

32

Նկարագրել մակաբուծությունը, որպես օրգանիզմների միջև գոյություն ունեցող փոխհարաբերության ձև:

Պատասխանների ձևաթուղթ Կենսաբանություն

Եղևք ուշադիր

Ընտրովի պատասխանով առաջադրանքները կատարելու համար ձեր ընտրած տարբերակի համարին համապատասխանող վանդակում դրեք X նշանը (միևնույն սյունակում մեկից ավելի վանդակներում ցանկացած նշում կհամարվի սխալ):

Ընտրովի պատասխանով առաջադրանքներ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
Պատասխանի համարը	1	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	1
	2	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	2
	3	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	3
	4	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	4

	21	22	Միայն նշված պատասխանները փոխելու տեղը		Միայն նշված պատասխանները փոխելու տեղը	
Պատասխանի համարը	1	☐	☐	☐	☐	☐
	2	☐	☐	☐	☐	☐
	3	☐	☐	☐	☐	☐
	4	☐	☐	☐	☐	☐

Կարճ պատասխանով առաջադրանքներ

Մտաբարձրանքի համարը	23	<input type="text"/>	27	<input type="text"/>
	24	<input type="text"/>	28	<input type="text"/>
	25	<input type="text"/>	29	<input type="text"/>
	26	<input type="text"/>	30	<input type="text"/>

Միայն նշված պատասխանը փոխելու տեղը

Պնդումների փունջ					Պնդ. փունջ		Փոխված պատասխանների քանակը
31	Ճիշտ է	☐	☐	☐	31	☐	☐
	Սխալ է	☐	☐	☐	Ճիշտ է	☐	
	Զգիտեմ	☐	☐	☐	Սխալ է	☐	
					Զգիտեմ	☐	

Լրացնում է ստուգողը Ընդարձակ պատասխանով առաջադրանքի միավորը

32
1

Հանձնաժողովի անդամներ՝
1. ....
2. ....
Հանձնաժողովի նախագահ՝
.....

Միավորների գումարը	
Գնահատականը	